

RESUMS COMUNICACIONS PAIDEIA

DIVENDRES DIA 8 DE JULIOL- FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES- UAB

AULA 601

Jorge TÁRREGA (Ins. El Grau, València)

QUOMODO DOCERI POSSIT ORATORIA LATINA IN LYCEIS.

«Vltimis temporibus quamquam multi sunt labores magistrorum, qui Linguam Latinam Latine docere uolunt alumnos suos, tamen saepenumero de hoc deliberabamus, quo pacto etiam Litterae Latinae Latine doceri possent. Itaque nuper inii rationem, ut methodum quaeram, qua haec explanentur argumenta. Conabor igitur breui temporis spatio describere et omnibus modeste proponere uiam ad Litteras Latinas docendas ultimo cursu Linguae Latinae in lyceis Hispanicis».

Javier ORTIZ CANO (Ins. La Ferreria, Montcada i Reixac)

REDEAMUS IN SCHOLAM A COMENIO MANU DUCTI.

Comenius ille suadebat, ea cum rebus conjungentes. Simul comperient quibus in condicionibus didicerint pueri Romani et ii qui etiam litterarum Renascentium tempore Latinitate utebantur. Ita nobis, ut spero, continget ut discipulos nostros non minus linguam Latinam, quam cultum humanum doceamus et Romanorum et aliorum aetatum.

Luisa BLECUA DEL ÁLAMO (Ins. Jaume Almera, Vilassar de Dalt)- Manuel NOGUEROL CAÑAS (Ins. Euclides, Pineda de Mar)

EXPERIÈNCIA DOCENT EN L'APLICACIÓ DEL MÈTODE "LINGUA LATINA PER SE ILLUSTRATA" DE HANS ØRBERG.

«La comunicació que presentem té com a objectiu explicar la nostra experiència en l'aplicació del mètode "Lingua Latina per se illustrata", de Hans Ørberg, que fem servir als nostres instituts. Gràcies a ell, els alumnes perceben el llatí com una entitat viva que entenen i poden fer servir des del primer moment sense dependre del diccionari ni de les declinacions. A més, aconsegueix que els alumnes assimilin una quantitat considerable de vocabulari mitjançant textos contextualitzats i il·lustracions. En la nostra intervenció exposarem els avantatges i inconvenients d'aquest mètode enfront del mètode tradicional. Entre els avantatges destacarem l'amenitat del mètode –que els alumnes valoren molt positivament–, l'aprenentatge intuïtiu i contextualitzat del vocabulari i l'apropament a aspectes de "realia" a partir dels textos. Com a inconvenients podríem esmentar la poca incidència del mètode en anàlisi sintàctica i el fet que, donat que la morfologia no hi ocupa un lloc primordial, l'alumne té tendència a no donar-li importància. D'altra banda, per als alumnes que es presenten a les PAU, el pas de textos contextualitzats a d'altres que no ho estan suposa una tasca difícil. Finalment, acabarem la nostra intervenció amb un recull de les diferents impressions dels nostres alumnes respecte del mètode».

Joan PAGES (UAB)

VIURE LA POESIA CLÀSSICA DES DE L'ORALITAT AMB L'AJUT DE LES TIC.

«Exposaré una experiència duta a terme a les classes de Llatí de batxillerat, però que es pot fer també amb textos grecs i a nivell universitari. Consisteix a treballar un mite mitjançant un fragment de les Metamorfosis d'Ovidi (es pot fer, òbviament, amb altres poemes, romans o grecs). Els alumnes s'han d'organitzar en grups de quatre o cinc membres i, un cop comprenen el contingut del text, que s'haurà preparat prèviament, han de dividir el fragment en seccions i practicar la seva recitació amb l'accentuació i entonació correctes per enregistrar-lo en arxius sonors. Utilitzant Power Point o programes similars els alumnes hauran de muntar finalment una presentació amb els arxius sonors que permeti sentir el recital complet».

AULA 602

Juan DE DIOS DE GEA (Ins. Saavedra Fajardo, Murcia)

UNA PERVIVENCIA DE LA ODISEA: "EDÉN AL OESTE" DE COSTA GAVRAS Y SU APLICACION EN EL AULA.

«La Odisea» de Homero, y en particular su protagonista, desde la Antigüedad hasta hoy ha sido objeto de inspiración en diferentes campos artístico-literarios, adaptándolo a las necesidades de cada época y de una cultura

determinada. El cine, con poco más de un siglo de vida, también ha sido sensible a Odiseo/Ulises, y lo ha hecho de una doble manera: poniendo imágenes a la obra homérica, v.gr. "L'Ille de Calypso: Ulisse et le Géant Polyphème" George Melies (1905), "Ulises" Mario Camerini (1954), "La Odisea" Mario Bava y otros (1969), "La Odisea" Andrey Konchalovsky (1997); o inspirándose en ella atendiendo a sus necesidades, v.gr. "Oh, Brother!" hermanos Cohen (2000), o la película sobre la que versa esta comunicación "Edén al Oeste" de Costa Gabras. La película es idónea para poder acercar al alumnado de hoy a una obra de hace veintiocho siglos, al tiempo que se le acerca a la problemática de la inmigración ilegal: cómo se adaptan los elementos de la obra homérica en la historia de Elías que muchísimos años después que Ulises vaga por el Mediterráneo hacia su Ítaca particular».

Katarzyna K. STARCZEWSKA (UAB)

MITOLOGÍA Y LITERATURA CLÁSICA – EJERCICIOS PRÁCTICOS.

«La experiencia que presentamos es fruto de las sesiones la Tutoría Integrada de la asignatura 'Mitología y Literatura', en las que se pidió a los alumnos que escogieran un mito e hicieran su comentario por escrito. La procedencia de los alumnos era de diversas titulaciones de letras a excepción de clásicas. Este comentario tenía que cumplir los siguientes requisitos: 1) el comentario se había de basar en un fragmento de obra clásica, 2) el objetivo del comentario fue demostrar la importancia de este mito para la cultura europea. Las referencias y el enfoque del trabajo dependieron plenamente del alumno. Este ejercicio ha dado unos resultados interesantes que pueden ayudar a entender el significado que tiene la mitología para los jóvenes universitarios».

Jordi CORTADELLA - Borja ANTELA (UAB)

EL MÀSTER I LA FORMACIÓ DE L'INVESTIGADOR EN HISTÒRIA ANTIGA: L'EXPERIÈNCIA DEL 'WORKSHOP' COM A MITJÀ D'AVALUACIÓ.

«En els darrers cursos, en el marc del programa de Màster de Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana (Mòdul Història Antiga) de la UAB hem implementat l'organització d'un 'Workshop' per part dels alumnes matriculats, amb tres objectius simultanis: Avaluació, Formació d'investigadors i Adquisició de competències específiques i transversals en la transmissió de resultats de la recerca».

Cándida FERRERO HERNÁNDEZ (UAB)

EJEMPLOS DE RELECTURA DE LA TRADICIÓN CLÁSICA EN CLAVE DE LITERATURA DE GÉNERO.

«En nuestra exposición presentaremos una experiencia llevada a cabo en unas lecciones del Máster de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana (UAB), en las que hemos planteado la relectura de mitos, prototipos y temas de la tradición clásica según la perspectiva de autoras y autores del siglo XX, que recomponen y reescriben algunos temas de la tradición clásica desde una perspectiva de género. En particular, revisaremos la figura de la nueva Penélope en la poesía contemporánea».

AULA 603

Luis POMER (Universitat de València)

INNOVACIÓ EDUCATIVA A L'ASSIGNATURA DE LLATÍ DELS GRAUS DE FILOLOGIA.

Vull presentar l'experiència educativa que durant cinc cursos (2005-06 a 2009-10) hem tingut un grup d'innovació de la Universitat de València per a un curs de llatí de les llicenciatures de filologia catalana, hispànica i romànica, i que hem adaptat per al primer curs del grau a partir d'aquest curs 2010-11. A la principal dificultat d'aquesta assignatura, com és l'heterogeneïtat de l'alumnat, que en un altíssim percentatge no ha estudiat mai llatí a l'ensenyament secundari, front a un grup d'alumnes ben formats durant dos o tres cursos de llatí, segons hagen cursat o no l'optativa a 4t d'ESO, s'afegia la reducció de crèdits amb la conseqüent minva d'hores, en passar d'una assignatura de 9 crèdits, de 3 hores al llarg d'un curs sencer, a una de 6 hores que s'ha d'impartir en tres mesos, durant 4 hores a la setmana. L'objectiu és aconseguir que els alumnes sense experiència en llatí puguin assolir uns coneixements bàsics de la llengua llatina i la seua literatura, al mateix temps que el curs siga profitós per als alumnes que ja havien cursat llatí a l'institut.

Núria GÓMEZ LLAUGER (UAB)

L'ASSIGNATURA DE SINTAXI LLATINA A LA TITULACIÓ DE FILOLOGIA CLÀSSICA: PROPOSTA DIDÀCTICA I RESULTATS D'APRENENTATGE.

«L'assignatura de Sintaxi Llatina a la titulació de Filologia Clàssica de la UAB és una assignatura de 6 crèdits, 4,5 dels quals corresponen oficialment a 'teoria' i els 1,5 restants a tutories integrades. Com a responsable d'impartir-la

durant els darrers cinc anys, voldria oferir un breu resum de l'evolució que ha sofert l'enfocament de l'assignatura des que vaig encarregar-me'n l'any 2007, com també de l'aplicació que n'he fet a l'aula. Es tracta, doncs, d'una proposta didàctica acompanyada de la presentació dels resultats que enguany n'he obtingut. Des que vaig començar a impartir Sintaxi Llatina, la meva preocupació ha estat sempre que l'alumnat acabés el curs entenen perfectament els diversos conceptes de la Sintaxi Funcional i pogués aplicar-los a qualsevol text donat, tot fent-ne una anàlisi i una reflexió crítica en forma de comentari. Aquest objectiu es manté intacte, però he anat variant la manera d'intentar assolir-lo: si al principi la majoria de sessions eren classes magistrals de teoria, actualment treballem sempre amb els textos; textos relativament extensos que han d'analitzar, traduir i comentar sintàcticament, sense oblidar la resta d'elements que intervenen en tot procés de comunicació».

Alfonso ALCALDE-DIOSDADO (Universidad de Jaén)

VIRTUOSA DOCENCIA: UN RETO PARA LA INNOVACIÓN EN CLÁSICAS.

«Reivindicamos la importancia de la virtud en la docencia de los estudios clásicos y su desarrollo en nuestros alumnos. Rescatamos las ideas clásicas de la *virtus* y las conectamos con la educación en valores y el movimiento humanístico en educación. Sugerimos la generalización de la vertiente ética de nuestros estudios tanto en Secundaria como en Universidad y lo hacemos desde una exitosa experiencia de innovación docente interdisciplinar en la Universidad de Jaén».

Sebastià GIRALT (UAB)

UNA WIKI DE TEXTOS LLATINS.

«Presentació d'una wiki de textos llatins per a l'aprenentatge de la llengua i la literatura llatines. Es veuran diverses maneres de treballar els textos llatins per mitjà d'una wiki com a activitat individual i col·laborativa, com a suport de la traducció a l'aula i com a treball autònom».

AULA 604

Jaume MEDINA (UAB)

MRS. BOLOGNA & MR. POWERPOINT O EL RECICLATGE D'UN VETERÀ.

«En la seva comunicació el professor Jaume Medina començarà fent un repàs al que ha estat la seva activitat com a docent-escriptor-investigador per centrar-se després a considerar la seva primera experiència docent en el Pla Bolonya, realitzada durant el curs 2010-2011, que considera «francament gratificant».

Cristina DE LA ROSA- Ana Isabel MARTÍN FERREIRA (Universidad de Valladolid)

ESPACIOS COLABORATIVOS EN CLÁSICAS: UNA APLICACIÓN A LA ASIGNATURA RELIGIÓN Y MITOLOGÍA ROMANAS.

«La Web 2.0 posee gran variedad de recursos que pueden utilizarse como estrategia para desarrollar distintas actividades en el aula. En este caso proponemos una aplicación concreta de uso de wikis y blogs como herramienta colaborativa entre el Docente y sus alumnos asignatura Religión y Mitología romanas».

Cristina DE LA ROSA- Ana Isabel MARTÍN FERREIRA (Universidad de Valladolid)

INNOVACIÓN DOCENTE Y MÁSTER DE SECUNDARIA.

«Con este trabajo queremos presentar las líneas de trabajo del Proyecto de Innovación Docente Clásicas 2.0: diseño de asignaturas semipresenciales en el máster en profesor de secundaria obligatoria, bachillerato, formación profesional y enseñanza de idiomas».

Gemma PUIGVERT (UAB)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE I AVALUACIÓ DE COMPETÈNCIES DEL NOU GRAU EN ESTUDIS CLÀSSICS DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA.

«La seva intervenció consistirà en presentar els resultats del projecte d'innovació docent finançat per l'AGAUR 2009 MQD 00081 amb l'objectiu de dissenyar activitats d'aprenentatge que puguin servir per avaluar les competències del nou Grau en Estudis Clàssics de la UAB. La responsable principal del projecte és Gemma Puigvert. Hi col·laboren els professors següents: Agustí Alemany, Adela Barreda, Joan Carbonell, Sebastià Giralt, Joan Gómez Pallarès, Manuel Noguerol, Marta Oller, Joan Pagès, Jordi Pàmias i Raül Segarra».

DISSABTE DIA 9 DE JULIOL
CASA DE CONVALESCÈNCIA - HOSPITAL DE SANT PAU, Barcelona

AULA 01

Montserrat TUDELA (Revista Auriga)

LA NISSAGA CATALANA DEL MÓN CLÀSSIC.

«*La nissaga catalana del món clàssic* és una obra col·lectiva que reuneix cent seixanta-cinc personatges de les nostres lletres i el nostre pensament que es van nodrir de les arrels grecoromanes.»

Laura DEJUAN (Ins. Canigó d'Almacelles)

EL TREBALL COOPERATIU A L'AULA DE LLATÍ.

«El treball cooperatiu ofereix moltes activitats i formes de treballar diverses per a la nostra matèria. La "tutoria entre iguals" és una activitat de parella, un alumne és el tutor i l'altre el tutoritzat. L'alumne tutor ajuda l'alumne tutoritzat i el guia en el seu procés d'aprenentatge.»

AULA 03

Jordi REDONDO (Univ. de València), **Ramon TORNÉ** (Univ. de Oviedo)

REVISIÓ DE MÈTODES SOBRE L'ENSENYAMENT DE LA LITERATURA GREGA I PROPOSTES MULTIPLIDISCIPLINARS EN TEMPS DE CANVIS.

«La comunicació present tracta de la docència universitària de la literatura grega dins el context tant de la crítica literària contemporània com dels nous plans d'estudi adaptats a l'espai europeu d'ensenyament superior. Partim, en primer lloc, d'una reflexió sobre els conceptes mateixos de la creació, transmissió i recepció literàries; segonament, de l'adaptació d'aquesta idea de la literatura als objectius, les funcions i les exigències d'una programació; i, finalment, de l'experiència docent dels darrers anys, recolzada en l'ús de materials, tant teòrics com pràctics, administrats on-line. Aspectes cabdals del disseny adoptat són els següents: l'harmonia entre les anàlisis diacrònica i sincrònica, sempre des d'una perspectiva crítica amb els mètodes de la història de la literatura més tradicional; la revisió del discurs sobre la literatura grega establert al llarg del segle XIX i la primera meitat del XX; i l'establiment d'un diàleg entre la composició i la recepció de la literatura, d'una banda, i els horitzons ideològics –polític, jurídic, religiós- i socioeconòmics propis de cada cultura, d'una altra.»

Vicenç REGLA (Ins. Lloret de Mar), **Remei TOMAS**, **Guillem CINTAS** (Ins. Molí de la Vila de Capellades), **Priscila BORRELL**

PRESENTACIÓ DEL DICIONARI VOX GREC-CATALÀ.

«La idea és fer cinc cèntims de la gestació i presentació del nou diccionari Grec-Català de l'Editorial Vox. En la comunicació us parlarem de les novetats i millores que se li han implementat al diccionari respecte a la versió en castellà.»

AULA 07

Mercè GRANÉ (Ins. l'Arboç), **Sergi RICART**, (Ins. Baix Montseny de Sant Celoni), **Xavier TRESSERRA** (Ins. Gabriela Mistral de Sant Vicenç dels Horts)

PRESENTACIÓ DE LES ACTIVITATS DE L'APLEC.

«A partir del proper curs l'APLEC impulsarà a Catalunya el concurs "Odisea", iniciativa que va néixer el 2006 impulsada per la secció gallega de la SEEC, a partir de la idea inicial d'Àngeles Burgos i Maria F. Loira, i en la qual participen un gran nombre d'alumnes. Posteriorment s'hi han afegit el País Valencià i l'Aragó. Es tracta d'un concurs de cultura clàssica en línia adreçat als estudiants de secundària, en què els alumnes participen en grups de tres. La dinàmica és senzilla: en unes dates concretes prèviament cal accedir a la pàgina web del concurs i respondre les

preguntes que s'hi formulen (tres més una d'especial). Un cop desfets els empats i establerta la classificació, es procedeix de manera semblant a nivell estatal amb els finalistes de cada territori. S'estableixen premis per a la fase local i estatal.»

D'altra banda, l'APLEC ha participat en l'organització, junt amb l'ICAC, d'una Passejada Epigràfica pels carrers de Tarragona. Aquesta activitat, adreçada a alumnes de Llatí, presenta les històries amagades rere les inscripcions conservades pel temps entre els carrers de la moderna Tarragona. Consta de dues parts, una introducció a l'epigrafia llatina i un recorregut per treballar *in situ* amb les inscripcions més destacades.

Diana GOROSTIDI (ICAC), Meritxell BLAY (Ins. Jaume I de Salou)

PRESENTACIÓ DE LA 'PASSEJADA EPIGRÀFICA PER TARRAGONA'.

«L'APLEC ha participat en l'organització, junt amb l'ICAC, d'una Passejada Epigràfica pels carrers de Tarragona. Aquesta activitat, adreçada a alumnes de Llatí, presenta les històries amagades rere les inscripcions conservades pel temps entre els carrers de la moderna Tarragona. Consta de dues parts, una introducció a l'epigrafia llatina i un recorregut per treballar *in situ* amb les inscripcions més destacades.»

AULA 011+013

Laura LUCAS (Ins. Gallecs)

LES CLÀSSIQUES I ELS BLOGS.

«Tot i que sé que no sóc pionera en aquest camp, vull compartir amb altres professors l'experiència de crear i mantenir un bloc amb els alumnes que cursen les matèries de llatí i grec. Es tracta del bloc L'ombra d'un somni, realitzat pels i per als alumnes de Batxillerat de l'IS Gallecs de Mollet del Vallès. En un context social en què el batxillerat és vist només com un camí per accedir a uns estudis universitaris, i en el qual sovint s'infravalora la utilitat dels estudis en si mateixos, l'objectiu del bloc és simple (o complex, segons es miri): fer sortir de les aules les nostres matèries, aparentment tan desfasades i desvinculades de la realitat social que vivim, i d'aquesta manera aconseguir que els alumnes siguin conscients de la vigència del llegat grecoromà, de la importància de conèixer el passat d'on provenim, i de la vàlua i riquesa que representa ser capaços de mirar més enllà del que és estrictament acadèmic, tot relacionant continguts apresos amb realitats viscudes. Per aquest motiu, voldria exposar els objectius i el funcionament del bloc, del qual els alumnes se senten molt orgullosos de formar part.»

José L. CIMARRAS (Ins. Forat del Vent de Cerdanyola)

ENSEÑAR LATÍN EN UN TIC (TAC), CON LA QUE ESTÁ CAYENDO.

«Experiencias realizadas este curso en grupos de latín de ESO y de Bachillerato en un instituto dotado de eduCAT1x1, o sea, un alumno, un ordenador y una conexión a internet.»